

MuseumEdu 1

Μουσεία και Εκπαίδευση - Θεωρία και Πράξη
Μουσική, Χορός, Μαθηματικά

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το **MuseumEdu 1**, *Μουσεία και Εκπαίδευση - Θεωρία και Πράξη: Μουσική, Χορός, Μαθηματικά*, εκδόθηκε από το Εργαστήριο Μουσειακής Έρευνας και Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας την Άνοιξη του 2015, ως πρώτο και πειραματικό τεύχος του ηλεκτρονικού, ελεύθερης πρόσβασης, με κριτές διεθνούς Περιοδικού, **MuseumEdu**. Για αυτό περιλαμβάνει άρθρα που κυρίως είναι γραμμένα από μέλη του Εργαστηρίου, και τα οποία επεξεργάζονται θέματα που συνδέονται με το Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Μουσειακής Εκπαίδευσης που οργάνωσε το Εργαστήριο στον Βόλο, τη Θεσσαλονίκη και την Αθήνα τον Σεπτέμβριο του 2013. Το Πρόγραμμα αυτό απευθυνόταν σε εκπαιδευτικούς και άλλους πτυχιούχους στους τομείς της εκπαίδευσης, των μουσείων και του πολιτισμού, με σκοπό να τους βοηθήσει να κατανοήσουν τους πολλαπλούς και εναλλακτικούς τρόπους με τους οποίους μπορούμε να προσεγγίζουμε, να αναγιγνώσκουμε και να ερμηνεύουμε την πολυσημία των μουσείων και των μουσειακών αντικειμένων.

Με στόχο να συζητήσουμε εναλλακτικά θεωρητικά ζητήματα σε σχέση με πρακτικές εφαρμογές και επιτελέσεις, ως θεματική πλατφόρμα των εκπαιδευτικών δράσεων επιλέχθηκαν η μουσική και ο χορός, που σπανίως αξιοποιούνται σε μουσεία –τουλάχιστον στη χώρα μας, καθώς και τα μαθηματικά –αντί της ιστορίας και της αρχαιολογίας. Επίσης, σύμφωνα με τους ερευνητικούς στόχους του Εργαστηρίου, το Πρόγραμμα έτυχε συστηματικής αξιολόγησης με ποσοτικές και ποιοτικές ερευνητικές μεθόδους.

Έτσι, το **MuseumEdu 1** περιλαμβάνει άρθρα που συζητούν θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα που αφορούν την αξιοποίηση της μουσικής, του χορού και των μαθηματικών σε μουσεία, και ειδικότερα στο πλαίσιο της μουσειακής εκπαίδευσης, σε σχέση και με τα ερευνητικά αποτελέσματα της αξιολόγησης του Προγράμματος, που οδήγησαν σε βασικές παρατηρήσεις για τον σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε μουσεία, τόσο ως προς τον θεματικό προσανατολισμό τους όσο και ως προς τη σημασία του εμπειρικού, κοινωνικού και διαλογικού μαθησιακού πλαισίου τους, που αναδεικνύει τα μουσεία όχι μόνον ως χώρους γνώσης και μάθησης, αλλά επίσης, εάν όχι κυρίως, ως χώρους έμπνευσης, έκφρασης, δημιουργικότητας και ψυχαγωγίας.

Αποσκοπώντας σε ελληνόφωνο και αγγλόφωνο κοινό, το **MuseumEdu 1** περιλαμβάνει άρθρα γραμμένα στην ελληνική και άρθρα γραμμένα στην αγγλική. Και στις δύο

περιπτώσεις, τα άρθρα συνοδεύονται από περιλήψεις στην αγγλική και την ελληνική, αντίστοιχα.

Το **MuseumEdu 1** περιλαμβάνει τα εξής άρθρα:

Στο 1^ο άρθρο, *Το μουσείο ως χώρος μάθησης, ψυχαγωγίας και έμπνευσης: Εφαρμογή και αξιολόγηση επιμορφωτικού προγράμματος*, η **Νίκη Νικονάνου** και η **Ειρήνη Νάκου** συζητούν βασικά θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα που αναδείχθηκαν από τα ερευνητικά αποτελέσματα της αξιολόγησης του Επιμορφωτικού Προγράμματος που πραγματοποίησε το Εργαστήριο τον Σεπτέμβριο του 2013. Επισημαίνουν τη σημασία εκπαιδευτικών δράσεων που εμπνέουν και προκαλούν τη δημιουργικότητα των συμμετεχόντων, βοηθώντας τους στην απόκτηση γνώσης με κατανόηση, με τη διερεύνηση «νέων» ιδεών, και συμβάλλουν στην ανάπτυξη κοινωνικών, επικοινωνιακών, διανοητικών, σωματικών και συναισθηματικών δεξιοτήτων.

Ο **Παναγιώτης Κανελλόπουλος** και η **Δανάη Στεφάνου** στο άρθρο, *Music beyond monuments: Re-imagining creative music engagement in the light of museum-inspired education projects*, συζητούν δράσεις μουσικής εκπαίδευσης που έχουν πραγματοποιήσει σε μουσεία και επεξεργάζονται τις δυνατότητες της μουσικής εκπαίδευσης, όταν αυτή βασίζεται σε σύγχρονες μουσειακές αντιλήψεις, για πρόκληση δημιουργικών μουσικών εμπειριών, καθώς και τη συμβολή της σε μια ευρύτερη δημιουργική αναπλαισίωση των ήχων, και της σχέσης τους με τη μνήμη, τον χώρο και τα αντικείμενα.

Η **Μαρία Τσουβαλά** στο άρθρο, *Χορεύοντας στο μουσείο*, αναφέρεται στο πρόσφατο και διαρκώς αναπτυσσόμενο ενδιαφέρον για την ένταξη καλλιτεχνικών επιτελέσεων, και ειδικότερα επιτελέσεων χορού σε μουσεία και γκαλερί σύγχρονης τέχνης, και παρέχει μία σύντομη ιστορική αναδρομή της σχέσης του χορού με τις οπτικές τέχνες, παράλληλα με την περιγραφή συγκεκριμένων πρωτοποριακών χορευτικών έργων που έχουν παρουσιαστεί σε μουσεία από τη δεκαετία του '60 έως και σήμερα.

Η **Άννα Χρονάκη** στο άρθρο, *Mathematics with/in museums: London, Paris, New York*, αρχικά παρουσιάζει τρεις περιπτώσεις μουσείων, στο Λονδίνο, το Παρίσι και τη Νέα Υόρκη, που αξιοποίησαν τα μαθηματικά σε σχέση με διαφορετικό μουσειολογικό και μαθηματικό υπόβαθρο. Στη βάση αυτή, συζητεί τους πολλαπλούς τρόπους με τους οποίους η ιδέα «τα μαθηματικά μέσα/με στα μουσεία» εμφανίζεται και εκφράζεται, παρουσιάζεται και γίνεται αντιληπτή από το κοινό, και διερευνά το πώς μία επίσκεψη σε μουσείο μπορεί να αναμορφώσει τις υλικές και κοινωνικές αντιλήψεις για τα μαθηματικά, τα μαθηματικά αντικείμενα, τη διαδικασία της μαθηματικής σκέψης και τα μαθηματικά υποκείμενα.

Η **Αιμιλία Καλογιάννη** στο άρθρο, *Αξιοποιώντας παιδαγωγικά τις επισκέψεις σε μουσεία: Η περίπτωση του Αθνασάκειου Αρχαιολογικού Μουσείου Βόλου*, περιγράφει τα εργαστήρια και σεμινάρια για εκπαιδευτικούς και τα εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητές της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που οργανώνει το Μουσείο, αποσκοπώντας στην ανάπτυξη διεπιστημονικών και εμπειρικών

προσεγγίσεων της μάθησης και στη διευκόλυνση των μαθητών ώστε να αξιοποιούν τους δικούς τους τρόπους έκφρασης.

Στο άρθρο, *Experimenting with sound, playing with culture: Collaborative composing as a means for creative engagement with the museum world*, ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος και η Ειρήνη Νάκου αναλύουν ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα, βασισμένο σε επιτελεστικές, βιωματικές προσεγγίσεις της μουσειακής και της μουσικής εκπαίδευσης, το οποίο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της έκθεσης «Γιώργος Σισιλιάνος: Ο συνθέτης στην πρωτοπορία της σύγχρονης μουσικής» στο Μουσείο Μπενάκη (2007). Στη βάση αυτής της ανάλυσης, οι συγγραφείς ισχυρίζονται ότι η ολιστική εμπλοκή των επισκεπτών των μουσείων σε «ανοικτές» εκπαιδευτικές διαδικασίες προκαλεί τις δημιουργικές δυνάμεις τους, και, δυνάμει, τους παρέχει νέους τρόπους θέασης, κατανόησης και επεξεργασίας του εαυτού τους και των «άλλων», της κοινωνίας και του πολιτισμού.

Η Δέσποινα Καλεσοπούλου, που ολοκλήρωσε τη διδακτορική διατριβή της στο πλαίσιο των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Εργαστηρίου το 2014, στο άρθρο της, *Μουσειακά περιβάλλοντα για παιδιά: Η συμβολή της οικολογικής ψυχολογίας στην ανάλυση της οργάνωσης και χρήσης τους*, συζητά τους τρόπους με τους οποίους η οικολογική ψυχολογία μπορεί να λειτουργεί ως ένα χρήσιμο θεωρητικό πλαίσιο για την ανάλυση του παιδοκεντρικού μουσειακού περιβάλλοντος, όπως είναι αυτό των παιδικών μουσείων ή των παιδικών αιθουσών που βρίσκονται μέσα σε μουσεία γενικού κοινού.

Στο τελικό άρθρο του τεύχους *Museumedu 1*, Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα τέχνης για εκπαιδευτικούς: *Γνωρίζοντας τη Ρωσική Πρωτοπορία*, οι μουσειοπαιδαγωγοί Εύη Παπαβέργου και Κατερίνα Παρασκευά περιγράφουν τις εκπαιδευτικές δράσεις που πραγματοποίησαν στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης στη Θεσσαλονίκη (2013), στο πλαίσιο του Επιμορφωτικού Προγράμματος του Εργαστηρίου Μουσειακής Έρευνας και Εκπαίδευσης. Οι δράσεις αυτές απέβλεπαν να βοηθήσουν τους συμμετέχοντες (εκπαιδευτικούς και άλλους πτυχιούχους) να προσεγγίσουν δημιουργικά τη Ρωσική Πρωτοπορία, με επικέντρωση σε ορισμένα αντιπροσωπευτικά έργα, και να εμπλουτίσουν τα εκπαιδευτικά εργαλεία τους, με όρους ψυχαγωγίας, δημιουργικότητας και έμπνευσης.

Οι επιμελητές του *Museumedu 1*

Νίκη Νικονάνου Ειρήνη Νάκου Παναγιώτης Κανελλόπουλος

